

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Kitty Flanagan
488 RULES FOR LIFE

Copyright © Kitty Flanagan 2019. All rights reserved.
First published in 2019 by Allen & Unwin, Australia
Translation Copyright © 2022 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04446-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Kiti Flanagan

488

pravila
za život

Nezahvalna umetnost ispravnosti

Sa Sofi Bram, Peni Flanagan i Adamom Rozenbahom
– kolegama i donosiocima pravila

Ilustrovaó Tobi Ridl

Prevela Maja Radivojević

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2022.

Sadržaj

OSNOVNO PRAVILO	13
U KUĆI	15
ZDRAVLJE I NAČIN ŽIVOTA	25
U KANCELARIJI	39
JEZIK	51
AVIONI, VOZovi I AUTOMOBILI	65
HRANA	81
VEZE I SASTANCI	101
RODITELJSTVO	119
MODA	135
U BIOSKOPU	153
U PRODAVNICAMA	167
TEHNOLOGIJA	179
SPORT	197
ŽURKE I PROSLAVE	205
ODMORI I PUTOVANJA	225
UMETNOST I ZABAva	233
POSLEDNJE PRAVILO	251

Za Marmi

Reč autora

Ova knjiga započeta je na osnovu petominutnog segmenta na televiziji ABC, u okviru *Nedeljnog programa*, a taj segment bio je duhovito inspirisan bestsellerom *Dvanaest pravila za život*. Poigrala sam se činjenicom da je autor Džordan Piterson imao samo dvanaest pravila. Dvanaest? Za život? Pa to je ludilo! Ja samo za kupatilo imam preko dvadeset pravila.

Kada je prilog bio emitovan, ljudi su me stalno zaustavljali da me pitaju gde mogu da pronađu knjigu (koja tada nije ni postojala) pod nazivom *488 pravila za život*. Odjednom mi je sinulo da nisam bila jedini ludak koji voli pravila. Zato sam odlučila da stvarno napišem knjigu. Ali da ostane i dalje u znaku šale. Čak i ja priznajem da je 488 pravila mnogo i da se, jasno, neće svima dopasti sva pravila, ali sam prilično uverena u to da će se svima dopasti *neka* od pravila. A kada nađete neko pravilo koje vam odgovara, onda ćete se zaista dobro osećati – i uživaćete u činjenici što nekog nerviraju, razbesne ili iscrpljuju iste stvari kao vas.

Sasvim je u redu ako, kojim slučajem, nakon što uspete da pročitate celu knjigu i ne pronađete nijedno pravilo koje i za vas važi, razmišljate na sledeći način: *Ne razumem zašto je ljudi toliko nerviraju? Zašto samo ne živi i pusti druge da žive?* To je vaša stvar sve dok razumete da i vi

Kiti Flanagan

verovatno mnoge ljude oko sebe nervirate tom nepodnošljivom pozitivnošću i stavom: „Ja volim sve“.

Mislim da ljudi, duboko u sebi, žude za pravilima. Nekada je bilo uobičajeno kupovati vodiče sa savetima o bontonu, ponašanju i protokolima. Te vodiče su sastavljali čuveni autoriteti u oblastima bontona, poput kompanije *Debrets* u Ujedinjenom Kraljevstvu ili Emili Post u Sjedinjenim Državama. Čak smo i u Australiji imali svoju Gospođicu manira – zastrašujuću Džun Dali-Votkins; jednom sam je upoznala i samo me je, iako mi se nije ni javila, odmerila i rekla mi da ni pod kojim uslovima ne smem da nosim beli brus ispod bele košulje. „Uvek bež, draga, samo bež.“

Ali u današnje vreme takvi vodiči ne postoje i verujem da su neprirodnost i nedostatak osnovne kulture, kojima smo svedoci u današnjem svetu, vrlo moguće posledica neznanja. Ako ne poznajete pravila, kako da ih poštuju?

I zato kažem, hvala bogu na meni. Sada, s ovom razumljivom knjigom koju ćete imati nadohvat ruke, nećete imati nikakvih izgovora za loše ponašanje. Kad god niste sigurni kako da se ponašate u određenoj situaciji, i kad god želite da znate šta da *ne* radite u određenim situacijama, samo se latite knjige *488 pravila za život*. Sigurno ćete pronaći odgovor.

Kako da koristite ovu knjigu

Knjiga je podeljena na odeljke, a u svakom ćete se susresti s različitim pravilima. Neka su veoma uobičajena i obuhvataju stvari koje bi trebalo svi već da znaju; neka su specifičnija i namenjena su ljudima koje nazivam pravim entuzijastima pravila. A povremeno ćete naići i na pravila koja su toliko konkretna i koja toliko zalaze u detalje da će samo fanatici poput mene moći da pristanu na njih. Takva pravila sam odvojila u posebno zapečaćene odeljke da bi oni čitaoci koji su tolerantniji mogli lakše da ih izbegnu.

Bez obzira na to koliko se vodite pravilima, znajte da će vam čitanje ove knjige i promatranje ovih pravila zasigurno učiniti svet boljim mestom za život. Garantujem vam i to da ćete bolje izgledati i biti bolje informisani; zapravo, bićete sveukupno bolji čovek. Posmatrajte, dakle, ovu knjigu kroz prizmu samopomoći, samo što ne morate da se lišite šećera, kupujete skupu opremu ili vodite dnevnik snova. Treba samo da se obratite nekome kada vidite da taj neko krši pravila. Dovoljan je samo blag ali prijateljski podsetnik: „Hej, prijatelju! Pravilo broj 266 – naočare se ne nose iza vrata; ti uživaj, samo ti skrećem pažnju.“ Nema potrebe da budete neprijatni ili nepristojni, budite opušteni – ne zaboravite, i vi ste, kao ja, tu da pomognete nekome.

OSNOVNO PRAVILO

Kiti Flanagan

1

**Ako niste saglasni s nekim pravilom,
zaboravite ga i pređite na sledeće.**

Šta god radili, nemojte se gneviti i na društvenim mrežama kukati kako je nemoguće živeti život prema ovih 488 pravila. Ova knjiga i ne služi tome.

U KUĆI

MISLIM DA MI
JE ČISTAČICA
UKRALA IDEJU
ZA ROMAN!

OPŠTA KUĆNA PRAVILA

2

Fudbalski dresovi nisu umetnost.

Nemojte ih uramljivati. I nikako ih nemojte kačiti na zid.

3

Nemojte bacati novac na kućno ozvučenje.

Nikoga nije briga, momci. I kažem „momci“ jer obično oni insistiraju na takvom ozvučenju. Kada gledam televiziju, bude mi čudno kada zvuk ne dolazi iz pravca televizora. Jer, na kraju krajeva, osoba koja hoda na televiziji i nalazi se *na televiziji*, ispred mene, i malo je jezivo slušati korake iza sebe, odnosno svuda oko sebe.

Isto važi i za one komplikovane sisteme koje ljudi (opet, obično muškarci) instaliraju. To je ono kada povežu celu kuću zvučnicima u svakoj prostoriji. Niste u tržnom centru, to je samo vaša kuća, pa ne mora muzika da vas prati kuda god da krenete. Umesto toga, potrošite novac na neku kvalitetnu šunku.

4

Nisu vam potrebni kućni bioskop ili prostorija namenjena za to.

Jednostavno gledajte televiziju u dnevnoj sobi kao normalna osoba. Ili idite u bioskop.

5

Naručujte dupla pića, a ne porodične portrete.

Na nekim mestima moći ćete da uvećate svoju porodičnu fotografiju u ogromno platno, ali to ne znači da to i treba da učinite. Sasvim je u redu

da imate i nekoliko fotografija uobičajenih dimenzija; ne želite da pretvorite dnevnu sobu u nekakvo svetilište.

6

Nemojte se žaliti na osobu koja vam čisti kuću.

Jedan od najvećih životnih luksuza je imati nekoga ko vam čisti kuću, i trebalo bi da budete veoma zahvalni na tome. Bez obzira na to šta mislite o svojoj čistačici ili čistaču, ne zaboravite, uvek je bolje da imate nekoga nego da sami glancate kuhinju, ribate kupatilo ili izvlačite svoje gadne dlake iz slivnika.

7

Sačekajte nedelju dana pre nego što optužite za krađu osobu koja vam čisti.

Ljudi uvek osude čistača ili čistačicu. Nikad ne kažu to njima u lice, već tiho, iza leđa, šapuću prijateljima: „Mislim da mi je on/ona ukrao/la ogrlicu/omiljeni tanjir/minđušu/pet dolara/kašiku/metar i slično.“

Osoba koja vam čisti kuću nije glupa, ona dobro zna da će uvek biti prva na listi osumnjičenih i zato garantujem da ta osoba gotovo nikad nije kriva za nestanak stvari.

Ovaj scenario je verovatniji: stavili ste omiljenu ogrlicu/omiljeni tanjir/minđušu/pet dolara/kašiku/metar negde gde to obično ne stavljate, a onda ste uradili ono što sredovečni ljudi obično rade – potpuno ste zaboravili gde ste taj predmet stavili.

Sačekajte nedelju dana; šta god da je to što vam je čistač/ica „ukrao/la“, na kraju će se pojaviti.

8

Zastave nisu zavese.

Zastava na prozoru je očigledan znak da su se doselili neki bekpekeri. Iako ne znam da li je turizam Novog Južnog Velsa imalo zainteresovan za moje amatersko istraživanje, rekla bih da je većina posetilaca u našoj

Kiti Flanagan

oblasti, sudeći po zastavama, iz Irske i Brazila. Pa, dobro došli svi...
A sad idite, molim vas, da kupite neke pristojne zavese.

9

Glamuroznim fotografijama mesto je u fioci.

Prvo, dobro razmislite o tome da li su vam potrebne fotografije na kojima su vam oči staklaste, na kojima nosite perje i visoke potpetice, i na kojima klečite na krevetu sumnjivog izgleda, okruženi crvenim satenskim jastucima. A onda još više razmislite o tome da li takve fotografije treba da stavite na vidno mesto.

KUPATILO

10

Vaše kupatilo mora imati vrata.

Ovo zvuči apsurdno očigledno, ali u poslednje vreme vlada fensi trend među arhitektama, pa prave kupatila sa staklenim vratima ili, još gore, bez vrata. Razumem želju za spajanjem unutrašnjih i spoljašnjih prostora, ili za spajanjem dnevne sobe i trpezarije, ali otvoreni i spojeni prostor spavaće sobe i kupatila je ništa više do otužno spajanje pretenziosnosti i grozne nepraktičnosti (s akcentom na „grozne“).

11

Jedan labavo je dovoljan.

Bez obzira na to koliko vaš partner i vi volite da radite stvari zajedno, apsolutno nema potrebe da perete zube jedno pored drugog i da svako ima poseban lavabo. Ja lično više volim da budem sama u kupatilu, šta god radila. Međutim, ako ste jedan od onih čudnih parova koji vole da budu zajedno u kupatilu i da se zajedno sređuju, onda sigurno imate dovoljno slobode da ispljunete sadržaj iz usta u zajednički lavabo. Što samo znači da su dva lavaboa potpuno nepotrebna stvar. Jedno kupatilo, jedan lavabo.

12

Nemojte se marinirati u sopstvenoj prljavštini.

Kupatilo nije biblioteka; ima mnogo prijatnijih, da ne kažem, manje smrdljivih mesta za čitanje knjige. Nemojte se zadržavati, već uđite i izađite.

13

Zamenite rolnu toalet-papira.

Samo to uradite. Odrasla ste osoba. Potrebno vam je samo deset sekundi.

14

Ne ostavljajte jedan listić na rolni.

Nemojmo se zavaravati, to je gore nego da ne zamenite rolnu jer ste se potrudili da ostavite taj jedan listić. Svi znamo da to nije slučajno, već da je u pitanju brižljivo osmišljena stvar s ciljem da se izbegne menjanje rolne. Nežno ste povukli toalet-papir, pazeći da ne izvučete sve i da ostane taj jedan listić: taj jedan, za koji znate da nikome neće biti od koristi.

I nemojte biti đubre koje će samo spustiti toalet-papir, ni to se ne računa.

15

Zatvarajte vrata od kupatila.

Neću ulaziti ni u kakvu raspravu ili diskusiju ovim povodom. Ako ste na ve-ce šolji, zatvorite vrata od kupatila; to je osnovna kultura prema svim ukućanima. Niko ne treba da vas vidi usred radnje, sa spuštenim pantalonama oko članaka. Roditelji male dece, vi ste izuzetak. Shvatam da deca treba uvek da budu slobodna da dođu do vas i da će često neumorno lupati po zatvorenim vratima, zabrinuta, a ponekad i veoma uznemirena zbog toga što ste odjednom nestali iz njihovog vidokruga. (Moj pas je vrlo sličan.)

16

Nema razgovora u toaletu.

Jedine reči koje je u toaletu u redu izgovoriti jesu: „Unutra sam“ ili „Samo trenutak“, kao odgovor na kucanje. Ništa nije toliko važno da ne može da sačeka da izađete iz toaleta. Ovo pravilo se naročito odnosi na javne toalete. Mnoge žene vole da se guraju zajedno, nekako zaboravljajući na to da bakterije lete svuda okolo i da ih one pozivaju kada su tu okupljene i kada ćaskaju. Poenta je: ako ste u toaletu, držite usta zatvorenim.